

ČESKÝ JAZYK PRO 8. ROČNÍK

OPAKOVÁNÍ UČIVA Z MINULÝCH ROČNÍKŮ

Mgr. Petr BRADA

ZŠ BRUNTÁL, RÝMAŘOVSKÁ 15, p. o.

4. března 2012

Slovní druhy

SLOVNÍ DRUHY

V češtině můžeme každé slovo přiřadit k jednomu z deseti slovních druhů. Při určování slovního druhu musíme vždy vycházet z významu slov ve větě:

PODSTATNÁ JMÉNA

Podstatná jména jsou názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů.

Příklady:

názvy osob: chlapec, dívka, dítě

názvy zvířat: kos, kočka, tele

názvy věcí: stůl, pohovka, mýdlo

názvy vlastností: smutek, pýcha, úsilí

názvy dějů: hluk, jízda, létání.

PŘÍDAVNÁ JMÉNA

Přídavná jména vyjadřují vlastnosti osob, zvířat nebo věcí a jevů označených podstatným jménem. Přidávají se k podstatným jménům.

ZÁJMENA

Zájmena zastupují ve větách podstatná jména nebo přídavná jména, nebo ukazují na osoby, zvířata a věci. Jsou to slova ohebná, můžeme je skloňovat.

ČÍSLOVKY

Číslovky označují určitý nebo neurčitý počet, množství nebo pořadí.

SLOVESA

Slovesa jsou slova, která vyjadřují, co osoby, zvířata a věci dělají nebo co se s nimi děje. Vyjadřují tedy děj neboli činnost (kreslit), stav nebo změnu stavu.

SLOVNÍ DRUHY

PŘÍSLOVCE

Příslovce odpovídají na otázky kde, kam, kdy, jak. Jsou to slova neohebná.

PŘEDLOŽKY

Předložky se spojují s podstatnými jmény. Jsou to slova neohebná.

SPOJKY

Spojky spojují věty nebo slova. Jsou to slova neohebná.

ČÁSTICE

Částice uvozují samostatné věty. Jsou to slova neohebná.

CITOSLOVCE

Citoslovce vyjadřují nálady, city nebo označují zvuky a hlasy. Jsou to slova neohebná.

Vylušti tajenku

Opora lidského těla.
Těleso s kruhovými podstavami.
Jinými slovy kuřecí vnitřnosti.
Když je něco laciné.
Nádoba na zalévání.
Píše se s ní na tabuli.

Nástroj k pohánění lodky.
Hovorově řečeno být nemocný.
Nespisovně zátka.
Zmrzačený strom nebo končetina.
Opačné slovo ke slovu špinavý.

Najdi v textu všechna podstatná jména a slovesa. Podstatná jména podtrhni rovnou čarou, slovesa vlnovkou.

Školní rok začíná v měsíci září. Do školy se těším. Hlavně na své kamarády. Učitelé pro nás vždy vyzdobí třídy. Jsem zvědavý, co se změnilo. Dostáváme nové učebnice a sešity. Sedím ve třetí lavici u okna. Občas se z něj koukám na naši zahradu. Někdy je slyšet štěkot psa. Když příliš svítí slunce, zastíníme okna žaluziemi. Rád se starám o naše květiny, které máme ve třídě na parapetu. Každý den je zalévám. Některé kytky umím i pojmenovat. Nemám rád, když mám službu na tabuli. Nechce se mi ji po každé hodině mazat.

Rozhodni se správně a poznej, co se skrývá v doplňovačce.

- | | |
|-----------------------|--|
| 1) dům je | sloveso (P)
podstatné jméno (U)
předložka (S) |
| 2) mýlit se je | předložka (O)
spojka (H)
sloveso (Č) |
| 3) pod (stolem) je | podstatné jméno (B)
předložka (I)
číslovka (Š) |
| 4) (táta) a (máma) je | spojka (T)
zájmeno (N)
přídavné jméno (J) |
| 5) šikový je | číslovka (A)
přídavné jméno (E)
sloveso (Ž) |
| 6) jedenáct je | sloveso (F)
podstatné jméno (D)
číslovka (L) |

1 2 3 4 5 6

Co ti vyšlo? O jaký slovní druh se jedná? Umiš k němu říci i jiná slova stejného druhu? Dokážeš z něj vytvořit také sloveso? A co přídavné jméno?